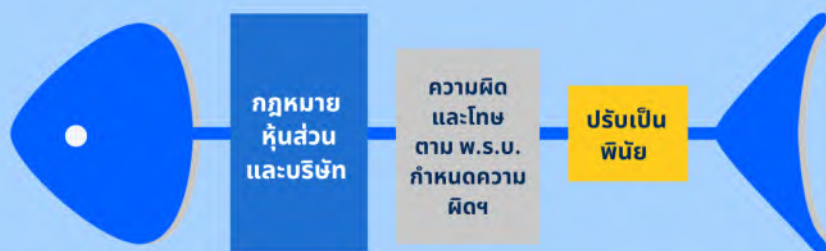

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
BRSW 3 ลักษณะ 22

กฏหมาย
หุ้นส่วนและบริษัท
ฉบับใช้งาน
และ พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
พ.ศ. 2565

➡➡ E Book Version 2566-10

บริษัท นักบัญชีดอกคอม จำกัด
บริษัท ทีบีซี ลอว์ จำกัด

วิไล วัชรชัยสิริกุล
บร.บ.(การบัญชี)
น.บ. น.บ.

ศักดิ์ชาย ศิริรักษ์
น.บ. น.บ.

กฎหมายหุ้นส่วนและบริษัท ฉบับใช้งาน
และ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
พ.ศ. 2565

พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้าง
หุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด
สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499

ผู้เรียบเรียง วิไล วัชรชัยสิริกุล ศักดิ์ชาย ศิริรักษ์

จำนวน 315 หน้า

ราคา 380 บาท

ลิขสิทธิ์ของ บริษัท นักบัญชีดอทคอม จำกัด
เลขที่ 87/487 ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางบอนเหนือ
เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150
โทรศัพท์ : 02-415-1567

E mail : nukbunchee.com@gmail.com

นักบัญชีดอทคอม

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

- ห้ามดัดแปลง ถ่ายสำเนา ทำซ้ำโดยเปลี่ยนรูปใหม่ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหรือจำลองงานต้นฉบับในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ โดยไม่มีลักษณะเป็นการจัดทำงานขึ้นใหม่ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน
- ห้ามแปลงเป็นไฟล์และส่งไฟล์หรือเผยแพร่หนังสือกฎหมาย หนังสือนวนและบริษัท ฉบับใช้งาน และพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ในสื่อสังคมออนไลน์ทุกประเภท ทุกแพลตฟอร์ม ไม่ว่าจะเป็นการสาธารณะหรือไม่ และไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

คำนำ

จากประสบการณ์ที่ปรึกษากฎหมายธุรกิจตลอดจนการปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่า การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในฐานะนิติบุคคล กรรมการบริษัท ผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้ชำระบัญชี หรือแม้แต่นักกฎหมาย อาจไม่ทราบว่า การปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องในแต่ละมาตรานั้นอาจมีโทษอาญา เนื่องจากบทลงโทษกำหนดไว้ในกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง คือ พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 หนังสือ **“กฎหมายหุ้นส่วนและบริษัท ฉบับใช้งาน”** นี้ได้นำบทกำหนดโทษในแต่ละมาตรามาทำเป็นเชิงอรรถไว้ใต้มาตรานั้นๆ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน

และในปัจจุบันมีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับทางพินัย พ.ศ. 2565 ซึ่งเปลี่ยนโทษอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวในกฎหมาย 168 ฉบับให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย ซึ่งมีผลแตกต่างจากโทษอาญา บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 ตุลาคม 2566 เป็นต้นไป ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 เป็นกฎหมายฉบับหนึ่งในจำนวน 168 ฉบับ จึงนำมาพิมพ์รวมไว้พร้อมกฎหมายลำดับรองและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ระเบียบ

สำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางพินัยของ
พนักงานอัยการ พ.ศ. 2566 ตลอดจนข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
ว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566 อีกด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ในยุคที่ผู้คนต้องทำงานร่วมหรือ
แข่งขันกับ AI หนังสือเล่มนี้จะอำนวยความสะดวก ช่วยลดเวลา
ทำงานแก่ทุกท่าน

วิไล วัชรชัยสิริกุล

ศักดิ์ชาย ศิริรักษ์

ตุลาคม 2566

หุ้นส่วนและบริษัท
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
บรรพ 3 ลักษณะ 22 หุ้นส่วนและบริษัท

สารบัญ

	มาตรา	หน้า
หมวด 1 บทเปิดเสร็จทั่วไป	1012-1024	1
หมวด 2 ห้างหุ้นส่วนสามัญ		
ส่วนที่ 1 บทวิเคราะห์	1025	7
ส่วนที่ 2 ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็น หุ้นส่วนด้วยกันเอง.....	1026-1048	7
ส่วนที่ 3 ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วน กับบุคคลภายนอก.....	1049-1054	13
ส่วนที่ 4 การเลิกและชำระบัญชี ห้างหุ้นส่วนสามัญ.....	1055-1063	17
ส่วนที่ 5 การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนสามัญ.....	1064-1072	21
ส่วนที่ 6 การควบห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน เข้ากัน.....	1073-1076	27
หมวด 3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด.....	1077-1095	28

หมวด 4 บริษัทจำกัด

ส่วนที่ 1 สภาพและการตั้งบริษัทจำกัด.....	1096-1116	39
ส่วนที่ 2 หุ้นและผู้ถือหุ้น.....	1117-1143	51
ส่วนที่ 3 วิธีจัดการบริษัทจำกัด		
1. บทเบ็ดเสร็จทั่วไป.....	1144-1149	61
2. กรรมการ.....	1150-1170	65
3. ประชุมใหญ่.....	1171-1195	76
4. บัญชีงบดุล.....	1196-1199	85
5. เงินปันผลและเงินสำรอง.....	1200-1205	90
6. สมุดและบัญชี.....	1206-1207	95
ส่วนที่ 4 การสอบบัญชี.....	1208-1214	97
ส่วนที่ 5 การตรวจ.....	1215-1219	99
ส่วนที่ 6 การเพิ่มทุนและลดทุน.....	1220-1228	101
ส่วนที่ 7 หุ้นกู้ (ยกเล็ก).....	1229-1235	106
ส่วนที่ 8 เลิกบริษัทจำกัด.....	1236-1237	107
ส่วนที่ 9 การควบรวมบริษัทจำกัด.....	1238-1243	109
ส่วนที่ 10 หนังสือบอกกล่าว.....	1244-1245	116
ส่วนที่ 11 การถอนทะเบียนบริษัทร้าง(ยกเล็ก)	1246	116
ส่วนที่ 12 การแปรสภาพห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลเป็นบริษัทจำกัด.....	1246/1-1246/7	117

หมวด 5 การชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน

ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด....	1247-1273	122
--------------------------------------	-----------	-----

หมวด 6 การถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วน	1273/1	135
จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด	-1273/4	
และบริษัทจำกัดร้าง		

พระราชบัญญัติ กำหนดความผิด เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499

สารบัญ

หน้า

หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วน
จำกัด และบริษัทจำกัด

มาตรา 1 ชื่อกฎหมาย.....	140
มาตรา 2 วันใช้บังคับ(วันที่ 1 มกราคม 2500 เป็นต้นไป)	139
มาตรา 3 ไม่ใช่ชื่อห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเอกสารธุรกิจ	141
มาตรา 4 ใช้ชื่อห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโดยไม่ได้เป็นห้าง	142
มาตรา 4/1 ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่จดทะเบียนเปลี่ยนแปลง หุ้นส่วนผู้จัดการภายใน 14 วัน	142
มาตรา 5 ไม่ใช่ชื่อบริษัทจำกัดในเอกสารธุรกิจ.....	142
มาตรา 6 ใช้ชื่อบริษัทจำกัดโดยมิได้เป็นบริษัท.....	143
มาตรา 7 การรับหุ้นและขายทอดตลาด.....	144
มาตรา 8 ใบหุ้นและค่าธรรมเนียม.....	144
มาตรา 9 บริษัทฝ่าฝืนการออกหุ้นผู้ถือ.....	145
มาตรา 10 บริษัทไม่มีสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น.....	145
มาตรา 11 บริษัทไม่รักษาหรือไม่เปิดสมุดทะเบียนให้ผู้ถือหุ้นดู....	145

มาตรา 28 กรรมการไม่ส่งงบดุล ไม่จัดบันทึกและรักษารายงานการประชุม ไม่ส่งมอบกิจการควรวม หรือไม่จัดทะเบียนการควรวม.....	154
มาตรา 29 บริษัทเสนอหนังสือบอกกล่าวซื้อหุ้นออกใหม่ไม่ลงวันที่และลายมือชื่อกรรมการ.....	154
มาตรา 30 ผู้ถือหุ้นรับหรือยอมรับประโยชน์พิเศษ เพื่อตอบแทนการลงหรือตกลงคะแนนเสียง.....	155
มาตรา 31 ผู้สอบบัญชีรับรองงบดุลไม่ถูกต้องหรือทำรายงานเท็จ..	154
มาตรา 31/1 ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัด.....	155
มาตรา 31/2 หุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่ส่งมอบทรัพย์สิน บัญชีและเอกสารแก่คณะกรรมการบริษัทภายใน 14 วัน	155
มาตรา 31/3 คณะกรรมการบริษัทไม่จัดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดภายใน 14 วัน.....	156
มาตรา 32 ผู้ชำระบัญชีไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ.....	156
มาตรา 33 ผู้ชำระบัญชีไม่จัดทะเบียนตามมาตราต่างๆภายใน 14 วัน.....	156
มาตรา 34 ผู้ชำระบัญชีไม่ร้องขอล้มละลายต่อศาล.....	157
มาตรา 35 ความผิดของผู้ชำระบัญชีเกี่ยวกับงบดุล รายงานการชำระบัญชี การเรียกประชุม.....	157
มาตรา 36 ผู้ชำระบัญชีไม่เรียกประชุมใหญ่ ไม่ทำรายงานการชำระบัญชี และไม่แถลงการชำระบัญชี กรณีชำระบัญชีหนึ่งปีขึ้นไป.....	158

มาตรา 37 ผู้ชำระบัญชีแบ่งคืนทรัพย์สินไม่ชอบ.....	158
มาตรา 38 กรรมการหรือผู้ชำระบัญชีของบริษัทแสดงเท็จ หรือปกปิดความจริงเรื่องฐานะการเงินของบริษัท.....	158
มาตรา 38/1 ผู้ใดใช้ชื่อห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด ที่ถูกขีดชื่อออกจากทะเบียนแล้วในการค้า.....	159
มาตรา 39 บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือบริษัท เอาไป ทำให้เสียหาย ทำลาย ทรัพย์สินที่จำนำ ถ้าทำเพื่อให้ผู้รับจำนำเสียหาย.....	159
มาตรา 40 บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือบริษัทมีพฤติกรรมโกงเจ้าหนี้.....	160
มาตรา 41 บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือบริษัทแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดย ชอบด้วยกฎหมายทำให้นิติบุคคลเสียหาย.....	160
มาตรา 42 บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือบริษัท กระทำหรือยินยอมให้กระทำ เกี่ยวกับบัญชีหรือเอกสารเพื่อลวงหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้น.....	161
มาตรา 43 ผู้ใดโฆษณาชวนประชาชนเข้าซื้อชื่อหุ้นบริษัทจำกัด...	161
มาตรา 44-45 ยกเลิก	
มาตรา 46 ผู้ใดโฆษณาอ้างถึงห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัท อันเป็นเท็จในสาระสำคัญ หรือปกปิดสาระสำคัญ เพื่อลวงหรือจูงใจผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคล.....	162
มาตรา 47 ผู้ใดลงว่าเป็นผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมตั้งบริษัท หรือประชุมใหญ่ และลงคะแนนหรืองดออกเสียง.....	163

มาตรา 48 ผู้ใดโดยทุจริตกำหนดค่าแรงงานหรือทรัพย์สินที่นำมา	
ลงทุนสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง.....	163
มาตรา 48/1 การเปรียบเทียบปรับความผิดตามหมวด 1 ที่มีโทษ	
ปรับสถานเดียว (เปลี่ยนเป็นโทษปรับเป็นพินัย).....	164
มาตรา 48/2 รัฐมนตรีพาณิชย์เป็นผู้รักษาการ.....	164
หมวด 2 ความผิดเกี่ยวกับสมาคมและมูลนิธิ มาตรา 49-69...	165

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565

สารบัญ

	หน้า
มาตรา 1 ชื่อกฎหมาย.....	178
มาตรา 2 วันบังคับใช้กฎหมาย.....	178
มาตรา 3 นิยาม.....	178
มาตรา 4 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการและออกกฎกระทรวง.....	179
หมวด 1 บททั่วไป	
มาตรา 5 การปรับเป็นพินัยไม่เป็นการกระทำทางปกครอง หรือคำสั่งทางปกครอง และไม่เป็นโทษอาญา.....	180
มาตรา 6 การแจ้ง ยื่น ส่ง หนังสือหรือเอกสาร.....	180
มาตรา 7 การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยและค่าปรับสูงสุด.....	181
มาตรา 8 ประมวลกฎหมายอาญาที่นำมาใช้โดยอนุโลม.....	181
มาตรา 9 หลักการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย.....	182
มาตรา 10 ผู้กระทำความผิดเพราะความยากจนเหลือทนทาน หรือจำเป็นในการดำรงชีวิต.....	183
มาตรา 11 อายุความคดีความผิดทางพินัย.....	186
มาตรา 12 ระยะเวลาบังคับคดี.....	186
มาตรา 13 การจัดทำรายงานการสั่งปรับเป็นพินัย	186

หมวด 2 กระบวนการพิจารณาตีความผิดทางพินัย

มาตรา 14	เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย.....	187
มาตรา 15	การกระทำความผิดกรรมเดียวผิดทางพินัยหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่ค่าปรับสูงสุด.....	188
มาตรา 16	การกระทำความผิดกรรมเดียวเป็นความผิดทั้ง ทางพินัยและความผิดอาญา.....	188
มาตรา 17	การกระทำความผิดหลายกรรมต่างกันให้ปรับ เป็นพินัยทุกกรรมตามกระทงความผิด.....	189
มาตรา 18	ความผิดหลายกรรมทั้งพินัยและความผิดอาญา.....	190
มาตรา 19	การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน.....	190
มาตรา 20	การแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	191
มาตรา 21	รูปแบบหนังสือคำสั่งปรับเป็นพินัย.....	191
มาตรา 22	กรณีกฎหมายที่บัญญัติความผิดทางพินัยกำหนด วิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะ.....	192
มาตรา 23	การฟ้องคดีความผิดทางพินัย.....	192
มาตรา 24	พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพบการกระทำ ความผิดพินัย ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	192
มาตรา 25	การฟ้องคดีพินัยของพนักงานอัยการ.....	193
มาตรา 26	การดำเนินการของพนักงานอัยการต่อคดีความผิด ทางพินัยที่มีความผิดทางอาญารวมอยู่ด้วย.....	194
มาตรา 27	ยุติคดีเมื่อชำระค่าปรับพินัยครบก่อนฟ้องคดี หรือก่อนศาลมีคำพิพากษา.....	194
มาตรา 28	ศาลที่มีอำนาจพิจารณาตีความทางพินัย.....	195

มาตรา 29 เขตอำนาจศาลที่ฟ้องคดี.....	195
มาตรา 30 อำนาจบังคับคดีด้วยการยึดทรัพย์สินหรือ อายัดสิทธิเรียกร้องมาชำระค่าปรับพินัย.....	196
มาตรา 31 ให้ดำเนินการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม.....	196
มาตรา 32 ห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาศาลในปัญหา ข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับพินัย.....	197
มาตรา 33 เหตุยุติคดีความผิดทางพินัย.....	197
มาตรา 34 ห้ามหน่วยงานรัฐบันทึกความผิดทางพินัยรวม ไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม.....	197
มาตรา 35 การชำระค่าปรับเป็นพินัยทางอิเล็กทรอนิกส์.....	198
มาตรา 36 ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดหรือกฎหมาย อื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น.....	198
บทเฉพาะกาล	
มาตรา 37 กำหนดระยะเวลาออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ และการประกาศใช้.....	199
มาตรา 38 การแต่งตั้งคณะกรรมการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	199
มาตรา 39 การเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ตามกฎหมายในบัญชี 1 เป็นความผิดทางพินัย.....	201
มาตรา 40 การเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ตามบัญชี 2 เป็นความผิดทางพินัย.....	201

มาตรา 41 ข้อยกเว้นการไม่เปลี่ยนโทษอาญาเป็นโทษทางพินัย....	202
มาตรา 42 ให้เปลี่ยนโทษปรับอาญาที่กำหนดโดยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นโทษปรับทางพินัย.....	202
มาตรา 43 ให้เปลี่ยนโทษปรับทางปกครองตามบัญชี 3 เป็น โทษปรับทางพินัย.....	203
มาตรา 44 อายุความของความผิดอาญาที่เกิดก่อนเปลี่ยนเป็น โทษทางพินัย.....	203
มาตรา 45 การดำเนินการในการเปลี่ยนเป็นโทษทางพินัย.....	204
มาตรา 46 ผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในโทษอาญาที่เปลี่ยนเป็น โทษทางพินัยหรืออยู่ระหว่างถูกกักขังแทนค่าปรับ.....	204
มาตรา 47 ให้ประวัติอาชญากรรมความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็น ความผิดทางพินัยสิ้นสุด.....	205
มาตรา 48 การดำเนินการเกี่ยวกับโทษทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ สั่งปรับก่อนวันเปลี่ยนเป็นโทษทางพินัย.....	205
บัญชี 1 ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565...	207
บัญชี 2 ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565...	216
บัญชี 3 ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565...	218

กฎหมายลำดับรอง

- กฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยาน
หลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. 2566.....
- กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบ
อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2566

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติ
ในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2566.....234
- ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง
การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ของรัฐ พ.ศ. 2566..... 249
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติกำหนดความผิด
เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด
บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499.....254
- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติกำหนดความผิด
เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด
บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. 2499 พ.ศ. 2566.....257

ระเบียบอัยการ

- ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดี
ความผิดทางพินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2566..... 260

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

- ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี
ความผิดทางพินัย พ.ศ. 2566..... 278
- ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่องการใช้วิธีการทาง
อิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย.....290

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

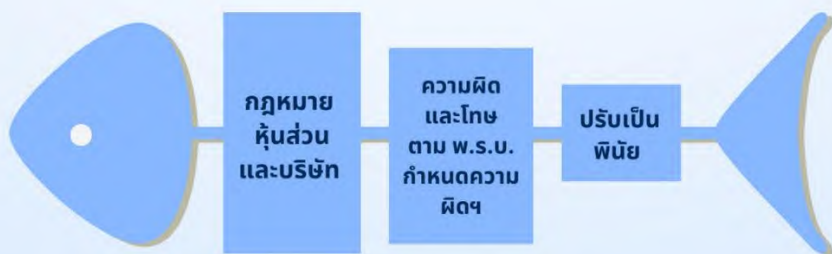
— BSW 3 ลักษณะ 22 —

กฏหมาย หุ้นส่วนและบริษัท ฉบับใช้งาน

แก้ไขล่าสุดถึง

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565

»» E Book Version 2566-10

บริษัท นักบัญชีดอกคอม จำกัด
บริษัท ทีบีซี ลอว์ จำกัด

วิไล วัชรชัยสิริกุล
บร.บ.(การบัญชี)
น.บ. น.บ.

ศักดิ์ชาย ศิริรักษ์
น.บ. น.บ.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บรรพ 3

ลักษณะ 22

หุ้นส่วนและบริษัท

หมวด 1

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา 1012 อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการ ร่วมกันด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น

มาตรา 1013 อันห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น ท่านกำหนดเป็น สามประเภท คือ

- (1) ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- (2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- (3) บริษัทจำกัด

มาตรา 1014 บรรดาสำนักงานสำหรับจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัททั้งหลายนั้น ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงซึ่งบัญชาการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทเป็นผู้ออกกฎข้อบังคับจัดตั้งขึ้น

มาตรา 1015 ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อได้จดทะเบียนตามบัญญัติแห่งลักษณะนี้แล้ว ท่านจัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งรวมเข้ากันเป็นหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น

“มาตรา 1016¹ การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามลักษณะ 22 หุ้นส่วนและบริษัทที่กำหนดให้จดทะเบียนให้จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด”

1 มาตรา 1016 แก้ไขครั้งที่ 1 โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 21/2560 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

แก้ไขครั้งที่ 2 โดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นไป

“มาตรา 1017² ถ้าข้อความหรือข้อมูลที่จะใช้ในการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศ ให้เริ่มนับระยะเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณา ตั้งแต่เมื่อข้อความหรือข้อมูล นั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท”

มาตรา 1018 ในการจดทะเบียน ท่านให้เสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายข้อบังคับซึ่งรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงตั้งไว้

มาตรา 1019 ถ้าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารซึ่งต้องจดทะเบียนไม่มีรายการบริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในลักษณะนี้ ว่าให้จัดแจ้งก็ดี หรือถ้ารายการอันใดซึ่งจะแจ้งในคำขอหรือในเอกสารนั้นขัดกับกฎหมายก็ดี หรือถ้าเอกสารใดซึ่งกำหนดไว้ว่าให้ส่งด้วยกันกับคำขอจดทะเบียนยังขาดอยู่มิได้ส่งให้ครบก็ดี หรือถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้ออื่นซึ่งกฎหมายบังคับไว้ก็ดี นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนก็ได้ จนกว่าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารนั้นจะได้ทำให้บริบูรณ์หรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือได้ส่งเอกสารซึ่งกำหนดไว้นั้นครบทุกสิ่งอันหรือได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อนั้นแล้ว

2 มาตรา 1017 แก้ไขโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นไป

มาตรา 1020³ บุคคลทุกคนเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ชอบที่จะตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้ หรือจะขอให้คัดสำเนาหรือเนื้อความในเอกสารฉบับใด ๆ พร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้องมอบให้ก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ชอบที่จะขอให้นายทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้ก็ได้

“มาตรา 1020/1⁴ ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมที่ออกตามมาตรา 1018 และมาตรา 1020

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันตามรูปแบบการทำธุรกรรมก็ได้”

3 มาตรา 1020 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551

4 มาตรา 1020/1 แก้ไขครั้งที่ 1 โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 21/2560 เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

แก้ไขครั้งที่ 2 โดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นไป

มาตรา 1021 นายทะเบียนทุกคนจะต้องแต่งยอรายการซึ่งได้ลงทะเบียนส่งไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ ตามแบบซึ่งรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงจะได้กำหนดให้

มาตรา 1022 เมื่อได้พิมพ์โฆษณาดังนั้นแล้ว ท่านให้ถือว่าบรรดาเอกสารและข้อความซึ่งลงทะเบียนอันได้กล่าวถึงในยอรายการนั้น เป็นอันรู้แก่บุคคลทั้งปวงไม่เลือกกว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องด้วยห้างหุ้นส่วนหรือด้วยบริษัทนั้น หรือที่ไม่เกี่ยวข้อง

มาตรา 1023⁵ ผู้เป็นหุ้นส่วนก็ดี ห้างหุ้นส่วนก็ดี หรือบริษัทก็ดี จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสาร หรือข้อความอันบังคับให้จดทะเบียนตามลักษณะนี้ยังไม่ได้จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้ว แต่ฝ่ายบุคคลภายนอกจะถือเอาประโยชน์เช่นนั้นได้

แต่ถึงกระนั้นก็ดี ผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจดทะเบียนนั้นย่อมไม่จำต้องคืน

5 มาตรา 1023 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551

มาตรา 1023/1⁶ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจะยกมาตรา 1023 ขึ้นต่อสู้บุคคลภายนอกผู้สุจริตเพื่อไม่ให้ต้องรับผิดชอบโดยอ้างว่าผู้เป็นหุ้นส่วน ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือกรรมการไม่มีอำนาจกระทำการมิได้

มาตรา 1024 ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันก็ดี หรือในระหว่างผู้ถือหุ้นด้วยกันก็ดี ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนกับห้างหุ้นส่วนก็ดี ในระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทก็ดี ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาสมุดบัญชีเอกสารของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือของผู้ชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ นั้น ย่อมเป็นพยานหลักฐานอันถูกต้องตามข้อความที่ได้บันทึกไว้ในนั้นทุกประการ

6 มาตรา 1023/1 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551

หมวด 2 ห้างหุ้นส่วนสามัญ

ส่วนที่ 1 บทวิเคราะห์

มาตรา 1025 อันว่าห้างหุ้นส่วนสามัญนั้น คือห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนหมดทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัด

ส่วนที่ 2 ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยตนเอง

มาตรา 1026 ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาลงหุ้นด้วยในห้างหุ้นส่วนสิ่งที่นำมาลงด้วยนั้น จะเป็นเงินหรือทรัพย์สินสิ่งอื่น หรือลงแรงงานก็ได้

มาตรา 1027 ในเมื่อมีกรณีเป็นข้อสงสัย ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสิ่งซึ่งนำมาลงหุ้นด้วยกันนั้นมีค่าเท่ากัน

มาตรา 1028 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดได้ลงแต่แรงงานของตนเข้าเป็นหุ้น และในสัญญาเข้าหุ้นส่วนมิได้ตราค่าแรงไว้ ท่านให้คำนวณส่วนกำไรของผู้ที่เป็นหุ้นส่วนด้วยลงแรงงานเช่นนั้น เสมอด้วยส่วนถัวเฉลี่ยของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งได้ลงเงินหรือลงทรัพย์สินเข้าหุ้นในการนั้น

มาตรา 1029 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งเอาทรัพย์สินมาให้ใช้เป็น การลงหุ้นด้วยไซ้ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นกับห้างหุ้นส่วนในเรื่องส่งมอบและซ่อมแซมก็ดี ความรับผิดชอบชำระ ุดบกพร่องก็ดี ความรับผิดชอบเพื่อการรอนสิทธิก็ดี ข้อยกเว้นความรับผิดชอบก็ดี ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน

มาตรา 1030 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งให้กรรมสิทธิในทรัพย์สินอันใดอันหนึ่งเป็นการลงหุ้นด้วยไซ้ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นกับห้างหุ้นส่วนในเรื่องส่งมอบและซ่อมแซมก็ดี ความรับผิดชอบชำระ ุดบกพร่องก็ดี ความรับผิดชอบเพื่อการรอนสิทธิก็ดี ข้อยกเว้นความรับผิดชอบก็ดี ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยซื้อขาย

มาตรา 1031 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดละเลยไม่ส่งมอบส่วนลงหุ้นของตนเสียเลย ท่านว่าต้องส่งคำบอกกล่าวเป็นจดหมายจดทะเบียนไปรษณีย์ไปยังผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้น ให้ส่งมอบส่วนลงหุ้นของตนมาภายในเวลาอันสมควร มิฉะนั้นผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ จะลงเนื้อ

เห็นพร้อมกัน หรือโดยเสียงข้างมากด้วยกันสุดแต่ข้อสัญญา ให้เอาผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นออกเสียได้

มาตรา 1032 ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงข้อสัญญาเดิมแห่งห้างหุ้นส่วนหรือประเภทแห่งกิจการ นอกจากด้วยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนหมดด้วยกันทุกคน เว้นแต่จะมีข้อตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1033 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนมิได้ตกลงกันไว้ในกระบวนจัดการห้างหุ้นส่วนไซ้ร้ ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนยอมจัดการห้างหุ้นส่วนนั้นได้ทุกคน แต่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดจะเข้าทำสัญญาอันใดซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนอีกคนหนึ่งทักท้วงนั้นไม่ได้

ในกรณีเช่นนี้ ท่านให้ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วนยอมเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการทุกคน

มาตรา 1034 ถ้าได้ตกลงกันไว้ว่าการงานของห้างหุ้นส่วนนั้นจักให้เป็นไปตามเสียงข้างมากแห่งผู้เป็นหุ้นส่วนไซ้ร้ ท่านให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งมีเสียงเป็นคะแนนหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนที่ลงหุ้นด้วยมากหรือน้อย

มาตรา 1035 ถ้าได้ตกลงกันไว้ว่าจะให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหลายคนจัดการห้างหุ้นส่วนไซ้ร้ หุ้นส่วนผู้จัดการแต่ละคนจะจัดการห้างหุ้นส่วนนั้นก็ได้ แต่หุ้นส่วนผู้จัดการคนหนึ่งคนใดจะทำการอันใดซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการอีกคนหนึ่งทักท้วงนั้นไม่ได้

มาตรา 1036 อันหุ้นส่วนผู้จัดการนั้น จะเอาออกจากตำแหน่งได้ต่อเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่นยินยอมพร้อมกัน เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1037 ถึงแม้ว่าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายได้ตกลงให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนก็ดี ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนนอกจากผู้จัดการย่อมมีสิทธิที่จะไต่ถามถึงการทำงานของห้างหุ้นส่วนที่จัดอยู่นั้นได้ทุกเมื่อและมีสิทธิที่จะตรวจและคัดสำเนาสมุดบัญชีและเอกสารใด ๆ ของหุ้นส่วนได้ด้วย

มาตรา 1038 ห้ามมิให้ผู้เป็นหุ้นส่วนประกอบกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งมีสภาพดุจเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของห้างหุ้นส่วนนั้น ไม่ว่าทำเพื่อประโยชน์ตนหรือประโยชน์ผู้อื่น โดยมีได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดทำการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรานี้ไซ้ไรผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ ชอบที่จะเรียกเอาผลกำไรซึ่งผู้นั้นหาได้ทั้งหมดหรือเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อการที่ห้างหุ้นส่วนได้รับความเสียหายเพราะเหตุนั้น แต่ท่านห้ามมิให้ฟ้องเรียกเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่วันทำการฝ่าฝืน

มาตรา 1039 ผู้เป็นหุ้นส่วนจำต้องจัดการงานของห้างหุ้นส่วนด้วยความระมัดระวังให้มากเสมือนกับจัดการงานของตนเอง ฉะนั้น

มาตรา 1040 ห้ามมิให้ชักนำเอาบุคคลผู้อื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนโดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนหมดด้วยกันทุกคน เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1041 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งโอนส่วนกำไรของตนในห้างหุ้นส่วนทั้งหมดก็ดี หรือแต่บางส่วนก็ดี ให้แก่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่นไซ้ ท่านว่าบุคคลภายนอกนั้นจะกลายเป็นเข้าหุ้นส่วนด้วยก็หามิได้

มาตรา 1042 ความเกี่ยวพันระหว่างหุ้นส่วนผู้จัดการกับผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่นนั้น ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยตัวแทน

มาตรา 1043 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนอันมิได้เป็นผู้จัดการเอื้อมเข้ามาจัดการงานของห้างหุ้นส่วนก็ดี หรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นผู้จัดการกระทำการล่วงขอบอำนาจของตนก็ดี ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยจัดการงานนอกสั่ง

มาตรา 1044 อันส่วนกำไรก็ดี ส่วนขาดทุนก็ดี ของผู้เป็นหุ้นส่วนทุก ๆ คนนั้น ย่อมเป็นไปตามส่วนที่ลงทุน

มาตรา 1045 ถ้าหุ้นส่วนของผู้ใดได้กำหนดไว้แต่เพียงข้างฝ่ายใดไว้ว่าจะแบ่งเอาเท่าไร หรือกำหนดแต่เพียงข้างขาดทุนว่าจะยอมขาดเท่าไรจะนี้ไซ้รู้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าหุ้นส่วนของผู้นั้นมีส่วนกำไรและส่วนขาดทุนเป็นอย่างเดียวกัน

มาตรา 1046 ผู้เป็นหุ้นส่วนไม่ว่าคนหนึ่งคนใดหาจะมีสิทธิจะได้รับบำเหน็จเพื่อที่ได้จัดการงานของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่ เว้นแต่จะได้มีความตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1047 ถ้าชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งออกจากหุ้นส่วนไปแล้วยังคงใช้เรียกขานติดเป็นชื่อห้างหุ้นส่วนอยู่ ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนนั้นชอบที่จะเรียกให้งดใช้ชื่อของตนเสียได้

มาตรา 1048 ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งจะเรียกเอาส่วนของตนจากหุ้นส่วนอื่น ๆ แม้ในกิจการค้าขายอันใดซึ่งไม่ปรากฏชื่อของตนก็ได้